

2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18. 01. 1992 р. №2135-ХІІ. Дата оновлення 16.09.2019. URL : zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к (дата звернення 19.10.2019)

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України: Закон України URL://zakon2.rada.gov.ua/ laws/show/4652-17/conv. (дата звернення 19.10.2019).

4. Ємець О. М. Правові аспекти оперативно-розшукової діяльності кримінальної поліції. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 4 (97). С. 233-237.

5. Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ. Заг. частина: Підручник / Під ред. Л.В. Бородича Авт. кол.: Е.О. Дідоренко, І.П. Козаченко, Я.Ю. Кондратьєв, В.П. Пилипчук, В.Л. Регульський. Луганськ: РВВ ЛІВС, 1999. Т. 1. 390 с.

Присяжна Альона Вадимівна,
студентка 1 курсу аспірантури
кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник – Паршина Олена Анатоліївна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ СТРАХОВОМУ ШАХРАЙСТВУ В УКРАЇНІ

Страховий бізнес – це бізнес зі своєю специфікою, зі своїми потребами та методами вирішення актуальних питань. З розвитком ринку страхування зростає число факторів, що впливають на фінансовий стан компанії і економіку країни. Однією з проблем сьогодення в страхуванні є страхове шахрайство. Але якщо правильно вистроїти модель ведення бізнесу можна простежити, які операції позитивно впливатимуть на протидію страховому шахрайству в Україні. І через шість місяців спрогнозувати зміни та наблизитись до досягнення поставленої мети по зменшенню страхового шахрайства.

Нажаль, шахрайство в страхуванні, існує не тільки зі сторони клієнтів страхових компаній, а і зі сторони страховиків. «Страхове шахрайство» в українському законодавстві не виділяється в спеціальний склад злочину, і відповідальність за нього настає за ст. 190 КК України. Єдиним правовим механізмом може бути звернення страховика в компетентні органи. Але суд задовольнить вимоги, в тому разі, якщо прямий умисел підозрюваного був доведений. Ведення страхового бізнесу визначає специфічні шляхи розвитку пов'язані з протидією страховому шахрайству в Україні.

Першим завданням: є зміни в законодавстві, які будуть позитивного впливати на економіку країни в цілому.

Другим завданням: є застосування інформаційних технологій (ІТ), які дозволяють створити єдину базу даних, де буде накопичуватись інформація щодо страхових випадків та дані про непорядних клієнтів.

Третім завданням повинен бути контроль по оформленню договорів доручення «Про надання агентських послуг» та виконуватися процедура оформлення акту прийому-передачі бланків суворої звітності. На даний час, вагомою причиною чому співробітники страхових компаній не приділяють уваги перевірці страхових агентів є високі показники продажу договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ОСЦПВВНТЗ). Як приклад можна навести, те що з 2010 року активно розповсюдились нестационарні точки продажу – страхові агенти на власних авто. Оформлення полісу в цих страхових агентів не гарантує дотримання правил оформлення ОСЦПВВНТЗ та подальших технічних процедур. Також можна отримати поліс двійник, чи такий, що вже числиться в централізованій базі даних моторо-транспортного бюро України (далі – БД МТСБУ) як викрадений, загублений або використаний, про це клієнт може дізнатися відразу, якщо зайти на сайт МТСБУ і ввести номер отриманого полісу або що найгірше на етапі подачі документів для отримання страхового відшкодування. З іншого боку страхові агенти – це частина життя страхової компанії, тому слід зазначити, що є агенти у яких можна оформлювати поліс без сумніву, а саме зареєстрованих на сайті МТСБУ, як таких що мають право на посередницьку діяльність на ринку авто цивільної відповідальності.

Найпоширеніший варіант шахрайства зі сторони страхувальника є ненадання повної та достовірної інформації про попередні збитки та страхові відшкодування. За цих обставин страховиків необхідно перевіряти надану інформацію, і страхові компанії, звичайно, повинні вносити відповідну інформацію до бази даних, подібну до тих, які існують у страховому та банківському бізнесі на Заході і дозволяють відстежувати та перевіряти надану інформацію.

Що стосується добровільного страхування транспортних засобів (договір КАСКО) треба акцентувати увагу, що часто відбувається інсценування дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП), приховування повної інформації про обставини ДТП. Також трапляються випадки коли у транспортного засобу декілька разів на рік пошкоджується одні і ті ж самі деталі, найчастіше таке трапляється з фарами та дзеркалами. Щоб уникнути шахрайства співробітникам страхової компанії після виплати страхового відшкодування та ремонту ТЗ треба не тільки робити візуальний огляд, фотофіксацію відремонтованого ТЗ та складати акт огляду з підписами сторін, а і забирати пошкоджені деталі. Найчастіше така умова прописана у Договорі страхування КАСКО, але мало хто її виконує, даючи при цьому можливість недобросовісному клієнту користуватися цим. З метою недопущення таких зловживань клієнтами існує програма AudaHistory з якою повинні вміти працювати не тільки судові експерти – автотоварознавці, а ще і фахівці відділу врегулювання збитків. Програма дозволяє отримати

інформацію о пошкодженнях ТЗ, які вже були раніше, незважаючи на те що клієнт був застрахований у іншій страховій компанії.

У Канаді для боротьби зі страховим шахрайством створено Страхове бюро Канади. Ця служба розгорнула на території країни агентську мережу: 75 агентів співпрацюють з 200 страховими компаніями, допомагаючи їм перевіряти сумнівні претензії. За офіційними даними, кожен слідчий тільки в Торонто перевіряє близько 10 претензій на місяць.

У США при державній Службі страхового нагляду кілька років тому створено спеціальний підрозділ — Бюро з випадків шахрайства. Штат Нью-Йорк посідає в США друге (після Нью-Джерсі) місце за рівнем страхового шахрайства.

У Німеччині створено Федеральне об'єднання німецьких страхових компаній. За даними цієї організації, до 10% усіх страхових виплат припадає саме на кримінальні операції. [4].

Враховуючи досвід європейських країн у боротьбі зі страховим шахрайством, ми можемо розробити власну модель. Регулювання вищезазначених проблем у страхуванні потребує вдосконалення механізмів правового регулювання страхового захисту власників ТЗ, який повинен бути адаптований до умов сьогодення не допускаючи при цьому демпінгу, недобросовісних агентів та страхового шахрайства.

Електронний поліс також допоможе протидіяти страховому шахрайству, яке пов'язано з невірним застосуванням знижок, та у не уможливило видачу полісів «заднім числом», виправлення терміну дії договору, недотримання правил оформлення для ТЗ які підлягають ОТК, та надання 50 %-ої знижки клієнтам які не відносяться до льотної категорії населення. Ми вважаємо, що МТСБУ потрібно також приділити увагу рекламі страхових компаній з неправомірними знижками. Електронний поліс вже спростив процедуру перевірки договору страхування працівниками поліції.

На нашу думку, повернути довіру населення до страхових компаній допоможе не тільки удосконалення нормативно-правової бази, а й застосування ІТ рішень, адже в Україні є багато фахівців в сфері ІТ, які володіють знаннями, що можуть бути застосовані в боротьбі зі страховим шахрайством.

Сегмент страхового ринку, як автостраховання, в Україні регулюється ЗУ «Про страхування» [1], ЗУ «Про обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [2] та ін. Що стосується терміну «страхове шахрайство» в Кримінальному кодексі України, такого поняття немає. Шахрайство трактується як «заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману або зловживання довірою» [3]. Злочин починається з того, коли агент умисно змінює дані у договорі страхування, це слід розцінювати як підробку документів і готування до шахрайства. І саме болюче питання, що сам факт підробки документів з'ясовується лише після того як відбулось ДТП і починається перевірка полісу на факт його оплати і термін його дії.

Настав той час коли законодавство яке регулює страхові відносини потребує змін та доповнень. На цю тему вже існує багато дискусій та пропозицій. Сподіваємось, що чіткі міри повноважень страхових агентів та вимогливий та виборчий підхід керівництва страхових компаній до роботи з страховими агентами, втілення електронного полісу, впровадження якісних програмних ІТ технологій, стануть початком в боротьбі зі страховим шахрайством і дозволить повернути довіру до страхових компаній та буде сприяти «оздоровленню» економіки країни.

Список використаних джерел:

1. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 1. – Ст. 1.
2. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
4. Кримінальний кодекс України. Науково – практичний коментар 2 –х томах / за заг. редакцією В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна та інш. – 5 –те вид., допов. –Х. : Право, 2013. Т.2 : Особлива частина, стр. 215-216.

**Рубан Олександр Сергійович,
Максимчук Богдан Ярославович,**
курсанти взводу ФЕБ - 841,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
*Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансово-економічної безпеки Г.В. Соломіна*

ФІНАНСОВІ ЗЛОЧИНИ: ТИПОЛОГІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ ЗДІЙСНЕННЯ

Україна сьогодні переживає новий період ставлення влади до протидії корупції, у країні зростає запит на антикорупційну діяльність. З огляду на це, тема протидії корупції та фінансового шахрайства зараз стає вкрай актуальною і для організацій різних сфер.

До основних злочинів, з якими тісно пов'язане відмивання доходів, належать ті, які безпосередньо спрямовані на заволодіння чужим майном чи одержання іншої незаконної вигоди: шахрайство (ст. 190 КК); привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК); злочини у сфері господарської діяльності (ст. ст. 202, 204, 222 КК); службові злочини (ст.ст. 364, 365 КК) тощо.

До супутніх злочинів можуть бути віднесені: незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК); фіктивне підприємництво (ст. 205 КК); підроблення документів, печаток,